

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Хмельницької області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Хмельницької області в IV кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Хмельницької області у IV кварталі 2021 року свідчать, що респонденти очікують **зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні**, водночас **позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Прогнозується подальше зростання цін. Девальваційні очікування посилилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **помітне зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у III кварталі 2021 року – 13.3%) (графік 1). У цілому по Україні респонденти очікують збільшення обсягів виробництва – 8.3%;
- **подальше зростання цін на споживчі товари та послуги:** частка респондентів, які очікують, що зростання споживчих цін перевищить 7.5%, становить 60.0% (у попередньому кварталі – 53.3%), у цілому по Україні – 61.3%. **Головним чинником інфляції** респонденти продовжують називати витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти вищими темпами:** знецінення гривні відносно долара США очікують 76.9% респондентів (у попередньому кварталі – 53.3%), у цілому по Україні – 72.2%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану підприємств:** баланс відповідей – 7.1% (у попередньому кварталі – 0.0%), у цілому по Україні – 9.7% (таблиця);
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції на внутрішньому ринку:** баланс відповідей – 13.3% (у попередньому кварталі – 20.0%). Водночас респонденти очікують уповільнення зростання обсягів реалізації продукції **на зовнішньому ринку:** баланс відповідей – 12.5% (у III кварталі 2021 року – 25.0%). У цілому по Україні баланси відповідей – 21.8% та 20.6% відповідно;
- **зростання обсягу інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 26.7% (у III кварталі 2021 року – 13.3%). Водночас очікується, що **обсяг інвестиційних видатків на будівництво залишиться без змін:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 6.7%). У цілому по Україні респонденти очікують зростання обсягу інвестицій: баланси відповідей – 19.1% та 6.9% відповідно (таблиця);
- **скорочення кількості працівників на своїх підприємствах вищими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 6.7%) (графік 4). У цілому по Україні очікується помірне зростання кількості працівників – 2.9%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства, високими темпами:** баланси відповідей – 100.0% та 46.7% відповідно (у попередньому кварталі – 100.0% та 53.3% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину і матеріали та вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **уповільнення зростання витрат на одиницю продукції:** баланс відповідей – 60.0% (у попередньому кварталі – 80.0%). Водночас респонденти області очікують **зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника вищими темпами:** баланс відповідей – 80.0% (у III кварталі 2021 року – 66.7%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств області нарощувати виробництво, респонденти називають занадто високі ціни на енергоносії (оцінки впливу значно зросли), разом із цінами на сировину та матеріали, а також надмірний податковий тиск (графік 5).

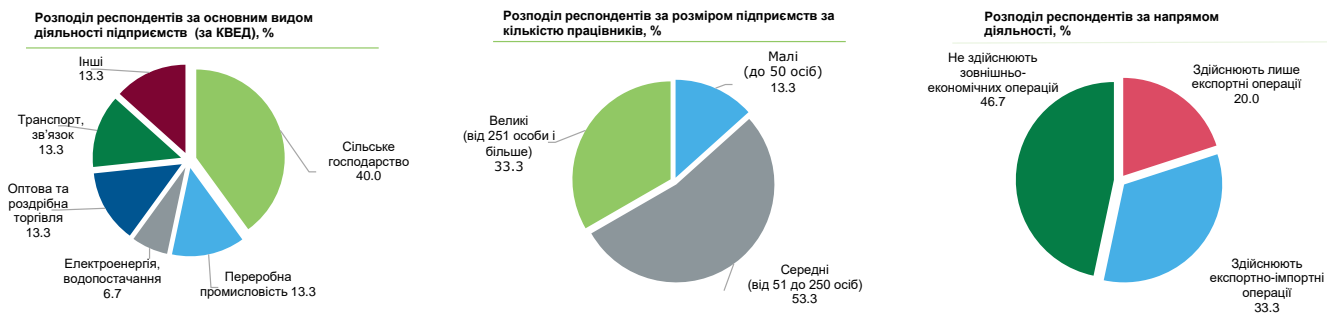
Респонденти очікують **уповільнення зростання потреби підприємств у позикових коштах** найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити (46.7% опитаних), надають перевагу кредитам виключно в національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом пом'якшилися (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, надмірні вимоги до застави та складна процедура оформлення документів – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 98.1%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

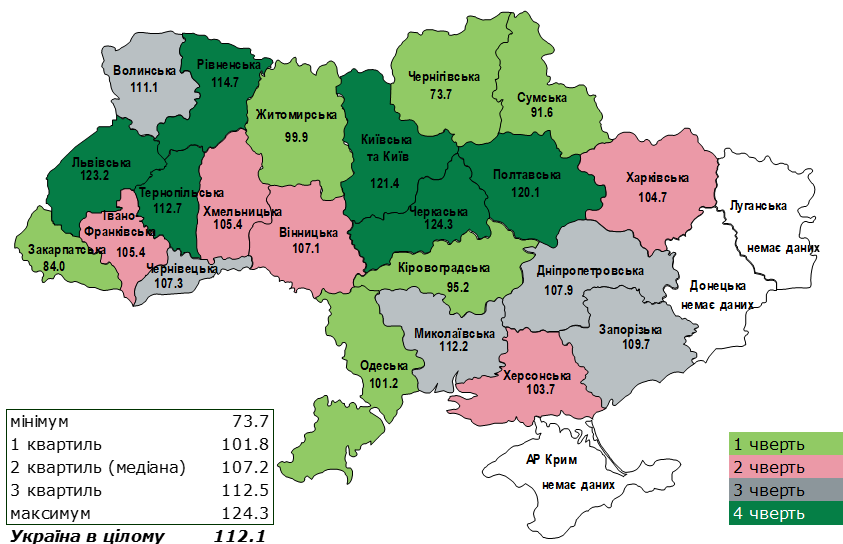
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 20.0% (як і в попередньому кварталі), у цілому по Україні – 7.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва оцінюється як вищий, ніж нормальний:** баланс відповідей – 11.1% (у III кварталі 2021 року – 0.0%);
- **підприємства області працюють на межі виробничих потужностей:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 20.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 04–30 листопада 2021 року;
- опитано всього 15 підприємств;
- репрезентативна за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

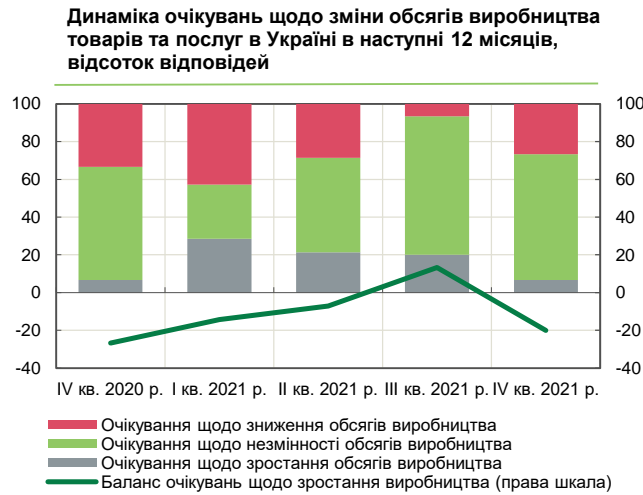
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Хмельницької області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	0.0	0.0	-15.4	0.0	7.1
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-6.7	-21.4	-14.3	20.0	13.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-7.1	-20.0	23.1	-6.7	0.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-13.3	0.0	16.7	13.3	26.7
кількості працівників	-26.7	-21.4	-16.7	-6.7	-20.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

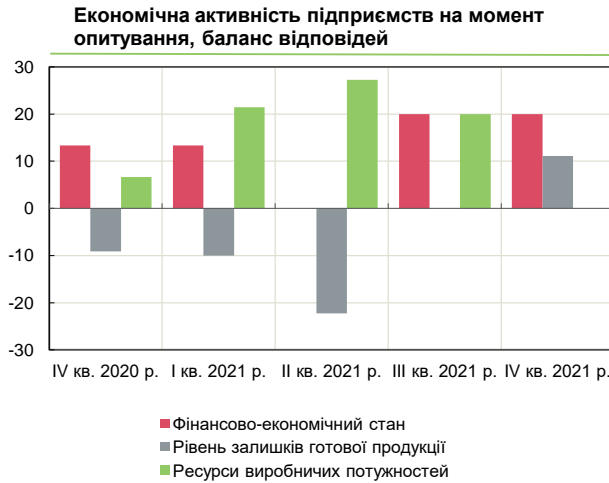
Графік 1

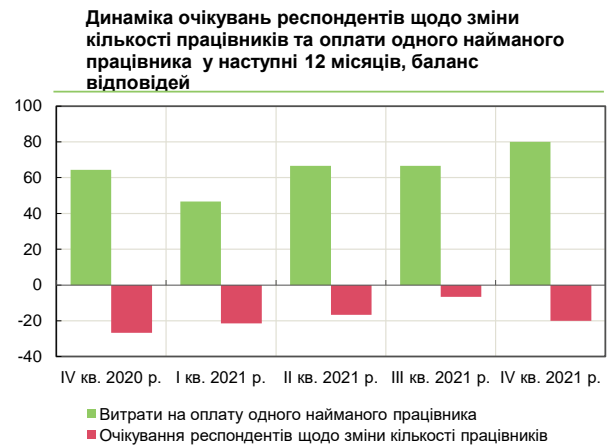
Графік 2

Графік 3

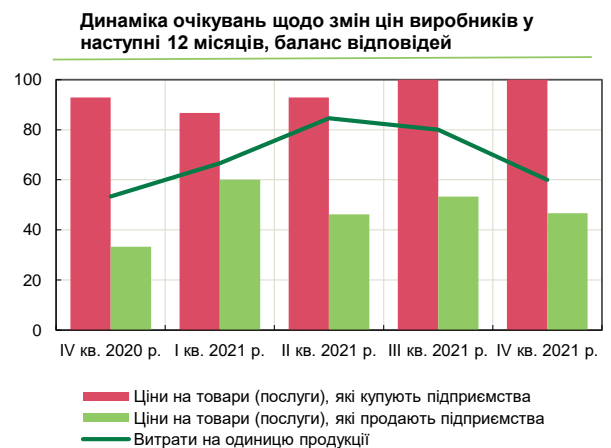
Графік 4

Графік 5

Графік 6

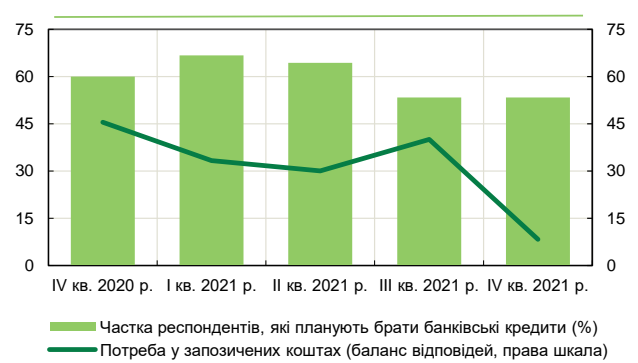
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

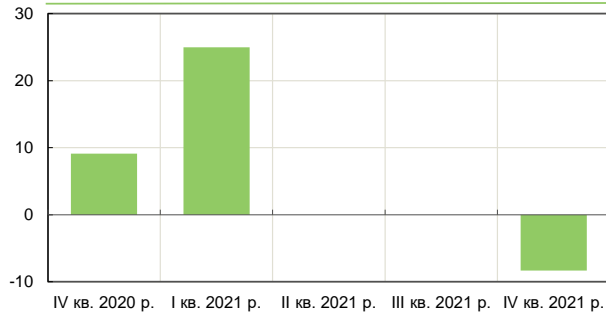
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

